

codarts

hogeschool voor de kunsten

'ROTTERDAM CIRCUSSTAD'
Voorstel pilotjaar

Rotterdam
September 2008

Voorstel pilotjaar 'Rotterdam Circusstad'

1. Aanleiding

Zoals bekend is Codarts, Hogeschool voor de Kunsten, in september 2006 gestart met een circusopleiding op hbo-niveau. Deze is de enige door de overheid volledig erkende hbo-opleiding op het gebied van circus in Nederland. De opleiding wordt vormgegeven in nauwe samenwerking met de dansopleiding en de muziek- en muziektheateropleidingen van Codarts. Daarnaast verleent een keur aan buitenlandse circusexperts hun medewerking, waaronder Jan-Rok Achard, oprichter en voormalig directeur van de toonaangevende circusopleiding de École nationale du Cirque in Montreal, tegenwoordig actief als consultant voor professionals over de hele wereld. De opleiding herbergt een aantal experts op het gebied zoals Yuri Strulkov, voormalig hoofdvakdocent luchtwerk aan de staatscircusschool te Moskou, Emil Angelov, wereldkampioen partneracrobatiek heren 4 en hoofdcoach van het Nederlands elftal Partneracrobatiek, Gregor Klock professioneel jongleur en Guido Severien, choreograaf en scenograaf bij onder andere the Dansproductie, Rambert Dance Company en Toneelgroep Amsterdam.

Mede door de samenwerking met Gaétan Morency, directielid Global Citizenship Service bij Cirque du Soleil is het plan geboren om van Rotterdam de circusstad van Nederland te maken. Cirque du Soleil investeert op veel plekken in de wereld in sociale projecten in achterstandswijken waarbij circus wordt gebruikt om kansarme jongeren te activeren en te motiveren. De delegatie van Cirque du Soleil die Codarts in 2007 bezocht heeft haar expertise op sociaal gebied aan Codarts aangeboden en met leden van de gemeenteraad en B & W uitgebreid over de potentie van circus op dit terrein gesproken.

Het enthousiasme van de gemeenteraadsleden heeft geleid tot de aanneming van de motie Cornelissen "Rotterdam Circusstad". De Raad draagt het college hierbij op om bij de begroting 2008 met een voorstel te komen tot een haalbaarheidsstudie naar plannen en activiteiten rondom circus, zodat in 2009 Rotterdam het predicaat circusstad van Nederland met recht kan dragen. Overigens heeft ook het OBR in het verleden getracht het Europese kantoor van Cirque du Soleil naar Rotterdam te halen en dit project schept daar nieuwe kansen voor.

2. Opdracht

Op 16 april 2008 ontving Codarts van JOS het verzoek (kenmerk 08jos05052) een subsidieaanvraag te doen voor een ontwikkelopdracht Rotterdam Circusstad van Nederland. Het uitroepen van Rotterdam tot Circusstad zou moeten plaatsvinden tijdens het Jongerenjaar 2009. Bij Rotterdam Circusstad moet talentontwikkeling centraal staan. Dit houdt in dat bij de ontwikkeling van Rotterdam Circusstad rekening moet worden gehouden met de volgende voorwaarden:

1. Naast aandacht voor toptalent moet Circusstad ook aandacht hebben voor de talenten die ieder kind in Rotterdam bezit en aandacht voor de motorische ontwikkeling van kinderen.
2. het project moet een groot aantal stages bieden, niet alleen voor Codarts studenten, maar ook voor leerlingen en studenten uit de sociale opleidingen en bijvoorbeeld het Grafisch Lyceum
3. Rotterdam Circusstad moet een structureel karakter krijgen met samenwerkingspartners die een inhoudelijk en/of financieel commitment afgeven, zodat de gemeente niet structureel hoeft bij te springen.

Tevens moet in het ontwikkeltraject nagegaan worden of het project gehuisvest kan worden bij een van de kanskaarten van het Pact op Zuid. De resultaten van de pilotactiviteiten moeten op een zodanig tijdstip bekend zijn dat het project nog in 2008 kan starten en in 2009 kan worden geïntensiveerd.

Tijdens het overleg dat Codarts gevoerd heeft met JOS na de indiening van het voorstel voor de ontwikkelopdracht op 4 juni bleek dat JOS heel positief was over het voorstel en er de voorkeur aan gaf dat Codarts het voorstel nu al verder zou uitwerken tot een voorstel voor een pilotjaar. Codarts heeft aan dat verzoek gehoor gegeven. Het omvormen van de aanvraag bleek geen sinecure, omdat in een maand tijd de bereidheid tot participatie en financiering van de vele beoogde partners moest worden afgetast.

Codarts heeft dan ook de afgelopen maand veel tijd besteed aan overleg met die samenwerkingspartners. Het resultaat hiervan is de hier voorliggende aanvraag voor het pilotjaar Rotterdam Circusstad.

Het mag duidelijk zijn dat het op deze termijn niet mogelijk was uitsluitsel te krijgen over de exacte bijdragen van die partners. Dat geldt in het bijzonder voor het Jongerenjaar en Rotterdam Festivals. Er zal nog veel overleg nodig zijn. Codarts wijst er op dat het bekend is met de gebruikelijke praktijk van JOS en zij uiteindelijk afgerekend wordt op basis van resultaat maar dat het met dit project op grote problemen voor Codarts zou kunnen stuiten.

Er is immers extra personeel nodig maar als genoemde partners om wat voor reden ook afhaken, zijn deze personeelskosten al door Codarts gemaakt. Als JOS de subsidie voor deze kosten zou terugvorderen komt Codarts in grote financiële problemen omdat het de kosten niet uit de onderwijsmiddelen kan en mag dekken.

In bijgaande aanvraag voor het pilotjaar Rotterdam Circusstad zijn twee fasen te onderscheiden: de startfase (1 september 2008 – 1 februari 2009) en de vervolgfase (1 februari 2009 – 31 december 2009). Codarts zal vóór 1 januari 2009 een voortgangsrapportage indienen over de resultaten van de startfase en de beoogde resultaten voor de vervolgfase. Codarts stelt bovendien voor om regelmatig voortgangsbesprekingen met JOS te voeren.

Voor we de plannen beschrijven schetsen we de context waarbinnen Codarts nu werkt en de kansen die Codarts ziet.

3. Context

Circus kan zich anno 2008 verheugen in een groeiende belangstelling. Naast het traditionele circus (dat in zijn voortbestaan wordt bedreigd door een veranderde opstelling in de samenleving t.a.v. het laten optreden van dieren) is er grote belangstelling voor het cirque nouveau. Dit heeft in een aantal landen al een grote economische en culturele impact. Het nieuwe circus (theatrale aanpak, multidisciplinair, integratie van podiumkunsten en circus, energiek en zonder dieren) is zeer in trek bij de jeugd, niet alleen omdat het spannend en uitdagend is, maar ook omdat elk kind zijn unieke talent er in kan terugvinden: van krachtpatser tot snelle jongen, van slangenmens tot balanseur. Daarnaast heb je relatief weinig dure voorzieningen nodig: met drie balletjes kom je al een heel eind en voor een handstand heb je slechts de vloer, jezelf en discipline nodig. Uit onderwijskundig en gezondheids oogpunt is het aantrekkelijk omdat het de motorische ontwikkeling van het kind stimuleert (oog hand coördinatie) en obesitas tegengaat. Daarnaast leren kinderen samen te werken en discipline te ontwikkelen.

Dat circus veel jongeren in Rotterdam aanspreekt blijkt uit de ervaringen van de Stichting Welzijn Feijenoord (SWF) die een aantal jaren met veel succes activiteiten organiseerde rond het thema circus. Gedurende lange tijd bestond er een circusklas in een van de buurthuizen in Hillesluis en waren er jeugdwerkers die daarvoor trainingen volgden. Helaas is dit langzamerhand verloren gegaan. Met de toename van de vraag vanuit scholen naar activiteiten voor kinderen na schooltijd is een aantal medewerkers weer op herhaling gegaan en worden de materialen weer gebruikt. Circus is volgens de SWF een leuke activiteit met kinderen omdat vele aspecten van de ontwikkeling aan de orde komen. Niet alleen bewegen en spelen is daarin belangrijk, maar ook de sociale component. Het is een buurtgerichte activiteit met uitvoeringen en betrokkenheid van ouders en andere buurtbewoners. Een keer per jaar organiseert SWF met andere partners het Vreewijk festival op de Valkeniersweide. Circus (volkstheater) vormt daarin een belangrijk aspect.

Als activiteit, maar ook als middel om mensen/kinderen samen te laten komen. Op twee dagen zijn scholen uitgenodigd om met kinderen te komen; in het weekend is er een open programma voor de jeugd, met voorstellingen en workshops voor verschillende doelgroepen. Op basis hiervan wil SWF graag in samenwerking met Codarts deze activiteiten vernieuwen en uitwerken tot een breder project waarin gewerkt kan worden aan binding in de buurt door bijvoorbeeld in het Vreewijk festival het aspect circus nog verder te ontwikkelen.

In Delfshaven en Rotterdam Centrum heeft in 2007 het project *Koud Kunstje* plaats gevonden: een samenwerking tussen het Jongerenmentoraat, docenten van Rotjeknor en Codarts Circus Arts. Hierbij werden kleine clubjes hangjongeren tussen de 12 en 18 jaar opgezocht en op een ongedwongen manier uitgenodigd deel te nemen aan circusactiviteiten. Spontaan werd hier op in gegaan, vooral door Marokkaanse en Antilliaanse hangjongeren. Circus blijkt ook hier een magische werking uit te oefenen: het daagt je uit het schijnbaar onmogelijke toch onder de knie te krijgen. In totaal zijn deze ronde meer dan 200 jongeren actief met circus in contact gebracht. Indien financiering wordt verkregen zal na een tweede ronde introducties worden gewerkt met diverse kleine selectiegroepjes die verder willen. Dit zou in een volgende fase kunnen uitmonden in een presentatiegroep die in de zomer van het jongerenjaar 2009 een eigen (bescheiden) productie laat zien, idealiter in een programma samen met uit diverse Europese landen komende gelijksoortige groepen. Daarna staat scholing open voor de deelnemers bijvoorbeeld via de Thorbecke Performance Highschool of via de opleiding Sport en Beweging van het Albeda College: in beide gevallen wordt een circusedifferentiatie ontwikkeld. Momenteel zijn beide scholen bezig om in samenwerking met Codarts Circus Arts en Jeugdcircusgroep Rotjeknor de voorbereidingen af te ronden om in 2008 te starten, zodra de financiering geregeld is.

Uit ervaringen in het buitenland (m.n. Montreal) blijkt dat er een sterk vernieuwende impuls voor de circuswereld zelf van dergelijk activiteiten uitgaat. In Montreal is het Nationale Circuscentrum initiator en stimulator van veel nieuwe sociale, culturele maar ook economische activiteiten geworden. In de pilotfase dient dit aspect verder uitgewerkt en onderzocht te worden. Een sterk punt in de Rotterdamse situatie is de aanwezigheid van veel getalenteerde jongeren met een zeer uiteenlopende culturele achtergrond.

De circusopleiding van Codarts kan op termijn samen met de andere onderwijspartners de basis leggen voor een dergelijk Circus Centrum in Nederland. Rotterdam zou daarmee een uniek instituut in huis halen dat ook economisch voor de stad van belang kan zijn. Een herleving van Rotterdam als Variété en Circusstad van Nederland met alle culturele en economische bedrijvigheid van dien, ligt mogelijkwijs in het verschiet. Rotterdam kan zo verder werken aan een cultureel aantrekkelijk klimaat met een grote aantrekkingskracht voor de creatieve klasse.

Onze ervaring met de popopleiding bij Albeda en de resultaten van ons project "Talent Gezocht" (afgelopen zomer aan u gepresenteerd) leert dat er heel veel creatief talent schuilt onder de allochtone jongeren. Bovendien blijkt uit onderzoek (COS Rotterdam) dat er een grote behoefte is aan meer aanbod voor allochtone groepen. Juist in Rotterdam kan uit de veelheid van culturen en het onderwijsaanbod dat de nieuwe circusopleidingen bieden nieuwe vormen van entertainment ontstaan. Tijdens het recente Blenderfestival bleek dat hiphop (streetdance) en andere urban culture uitingen goed samengaan met circus.

4. Opzet pilotjaar 2008-2009

Deze subsidieaanvraag geeft aan op welke wijze Codarts het pilotjaar wil uitvoeren. Er zal een aantal plannen worden uitgevoerd die er toe leiden dat Rotterdam naam maakt als de circusstad van Nederland. Hierbij onderscheiden we een drietal terreinen:

1. Wijkgericht werken
2. Doorlopende leerlijn circusopleidingen
3. Stadsbrede spraakmakende activiteiten o.a. in het kader van het jongerenjaar.

Ad 1. Wijkgericht werken (permanent)

Koud Kunstje en Cool Kunstje

Twee projecten voor en van jongeren uit de hele stad in meerdere fasen: een circus introductie aan een zo breed mogelijke groep (*Koud Kunstje*) en een verdiepingsproject met geïnteresseerde jongeren (*Cool Kunstje*).

De activiteiten vinden plaats in de avonduren (19.00-21.00uur) in buurthuizen waar de welzijnsinstellingen al actief zijn. De activiteiten zullen worden uitgevoerd in samenwerking met het Jongerenmentoraat, welzijnsorganisaties, docenten van Rotjeknor en studenten van Codarts. Voor *Cool Kunstje* zullen jongeren uit de introducties worden gestimuleerd om in kleine groepjes en in een vertrouwde omgeving verder te gaan met circusactiviteiten. Het streven is om deze projecten in elke participerende deelgemeente een tot twee keer uit te voeren. Er zal een constante monitoring van het proces plaatsvinden.

Resultaten Koud Kunstje en Cool Kunstje

Koud Kunstje zal naar schatting 20 keer plaatsvinden en tussen de 400-600 jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar bereiken in 4 deelgemeenten. De beoogde deelgemeenten zijn Delfshaven, Centrum, Noord en Feijenoord. Het Jongerenmentoraat heeft voor 2008 een budget van € 6.000,- gereserveerd voor de activiteiten in Delfshaven en Centrum (15 keer). Besluitvorming vindt jaarlijks plaats. De participatie van andere deelgemeenten en de daarin actieve welzijnsorganisaties moet nog worden verkregen en vastgelegd.

Streetwise

Streetwise is een productieproject met uit *Koud Kunstje* en *Cool Kunstje* voortkomende talenten. Bij het laatste project kan gewerkt worden aan een heuse presentatie idealiter in de context van een door de jongeren zelf georganiseerd circusfestival waarbij gelijksoortige groepen uit diverse Europese landen worden uitgenodigd. Eigenwaarde, sociale cohesie en het creëren van nieuwe kansen staan hierin centraal. Bij voorkeur is er nadien aansluiting met een van de in Rotterdam aanwezige opleidingen op middelbaar niveau (Thorbecke) op middelbaar beroepsniveau (Albeda) of op hoger beroepsniveau (Codarts). (zie verder ad 2)

Resultaten Streetwise

Jongeren vanuit *Cool Kunstje* kunnen doorstromen naar het project *Streetwise*. De selectie is op basis van motivatie en in het voortraject ontwikkeld talent. We schatten dat 10 tot 15 deelnemers deze stap zullen maken. De activiteiten vinden ten minste twee maal per week plaats en worden buiten schooltijd (avonduren) uitgevoerd. In totaal beslaat de periode 6 maanden. Financiële steun wordt aangevraagd bij het Jongerenjaar, Rotterdam Festivals en fondsen als het VSB-fonds, het FAPK en het Prins Bernhard Cultuurfonds. Rotterdam Festivals is benaderd en heeft aangegeven het idee van een festival in 2009 interessant te vinden. Er is nog geen definitieve toezegging gedaan. De andere partners moeten nog worden benaderd. Samenwerking met organisaties als de SKVR in het kader van bijvoorbeeld "De Kweekvijver" zal worden onderzocht.

Circuslessen in het kader van de brede school

Dit betreft een samenwerkingsproject tussen Codarts, het Albeda College en Jeugdcircus Rotjeknor. Vanaf september 2008 zal in het kader van de opleiding Sport & Beweging een keuzevak circus worden aangeboden op het Albeda College. Ook het Zadkine College heeft interesse getoond om in deze ontwikkeling deel te nemen. Om de kwaliteit te kunnen garanderen zullen de lessen worden verzorgd door professionele docenten uit het team van Codarts. De deelnemers leren circusvaardigheden aan om deze verantwoord over te dragen op kinderen. Daarnaast krijgen ze lessen van ervaren docenten van Rotjeknor op het gebied van circusspel. De deelnemers lopen stage in o.a. brede schoolactiviteiten onder leiding van Jeugdcircus Rotjeknor. Het accent ligt op circus spelbegeleiding.

Resultaten circuslessen

Jeugdcircus Rotjeknor bereikt meer dan 15.000 kinderen op jaarbasis met binnen- en buitenschoolse activiteiten. Deze activiteiten kunnen nu niet uitgebreid worden onder andere door het ontbreken van voldoende geschoold personeel. Door circus op te nemen in het aanbod van het Albeda kan daar in de toekomst beter in worden voorzien. In bovenstaande opzet worden de Albeda studenten opgeleid tot assistent instructeur.

In het Pilot jaar zullen naar schatting 6 studenten van het Albeda College aan dit onderdeel deelnemen. Door hen in te zetten in de stages kunnen de activiteiten van Rotjeknor vergroot worden. Zodoende kunnen naar schatting 30 brede school projecten extra worden vorm gegeven met een bereik van naar schatting 600 tot 1000 kinderen. Besluitvorming om dit onderdeel structureel in het aanbod op te nemen moet nog plaatsvinden. Dit besluit is aan het Albeda College en afhankelijk van het succes van deze eerste jaargang en vindt idealiter in december 2008 plaats.

Partners/medefinanciers in de bovenstaande projecten zijn:

- Onderwijsinstellingen: Codarts Hogeschool voor de Kunsten (stagiaires) en Albeda College (stagiaires).
- Welzijnsorganisaties (via de deelgemeenten): Jongerenmentoraat/Stichting Werk in West. Beoogde partners zijn Stichting Welzijn Feijenoord, Stichting Discq en Stichting Wenk.
- Culturele instellingen: Jeugdcircusgroep Rotjeknor. Beoogde partners zijn Rotterdam Festivals, Nieuwe Rotterdamse Cultuur en de Locale Cultuur Centra.
- Fondsen: beoogde partners zijn Jongerenjaar en fondsen als het VSB-fonds en Prins Bernhard Cultuurfonds.

Financiën wijkgericht werken

Financiële steun voor de uitvoering van deze projecten wordt aangevraagd bij de betreffende actieve welzijnsorganisaties in de deelgemeenten zoals Stichting Discq en Stichting Wenk, de Locale Cultuur Centra, het Jongerenjaar en fondsen als het VSB-fonds en Prins Bernhard Cultuurfonds. Het lijkt ook bij uitstek een activiteit voor het Jongerenjaar. Voor de verdere uitvoering en coördinatie van de pilot wordt financiële ondersteuning gevraagd aan JOS voor € 163.600,- m.n. voor de verdere ontwikkeling en coördinatie van studie en stages.

Ad 2. Doorlopende leerlijn circusopleidingen en stages (permanent)

Opleidingsmogelijkheden

- Thorbecke Performance Highschool
- Codarts Talentenklas
- Doorstroming vanuit de wijkprojecten naar het reguliere onderwijs
- Albeda College MBO-Circus: opleiding tot circusinstructeur.
- Circus werkveldonderzoek
- Grafisch Lyceum (stages techniek en publiciteit)
- Hogeschool Rotterdam (stages productie en cultureel management)

Thorbecke Performance Highschool

Binnen het Thorbecke College wordt een Performance Highschool gevormd. Leerlingen van zowel het vwo, de havo als de vmbo stroom kunnen aan deze Highschool deelnemen. De Highschool richt zich op dans, theater en circus (Cirque Nouveau). Deze combinatie is een unicum in het Nederlandse aanbod. Binnen de onderbouwfase wordt 6 uur dans, drama en circus per week ingeroosterd als onderdeel van het schoolcurriculum. Deze lessen vinden binnen schooltijd plaats.

Vanaf het vierde jaar (bovenbouwfase) is daarvoor slechts 4 uur per week beschikbaar omdat de leerlingen zich dienen voor te bereiden op hun examens.

Het is de bedoeling dat de performance Highschool structureel wordt opgenomen in het aanbod van het Thorbecke College. Voor de verdere ontwikkeling, uitvoering van de pilot en coördinatie van samenwerking wordt financiële ondersteuning in het kader van Rotterdam Circusstad gevraagd. De financiering van de uitvoering in de volgende jaren wordt verkregen uit reguliere middelen voor het voortgezet onderwijs.

Resultaten Thorbecke Performance Highschool

Besprekingen zijn in een gevorderd stadium om deze activiteiten met het Thorbecke College en de Schouwburg Rotterdam te realiseren. Er zijn op dit moment nog geen vaste afspraken gemaakt. Zowel het Thorbecke College als de Schouwburg Rotterdam heeft zich uitgesproken met een pilot in het schooljaar 2008/2009 te willen beginnen.

Het bereik aan kinderen is nog onbekend. In een jaargang zoals uiteindelijk beoogd wordt zullen ongeveer 25 kinderen kunnen deelnemen. Met een totale bezetting over alle jaargroepen worden over 6 jaargangen 150 kinderen bereikt. Het betreft een unieke combinatie van sport en cultuurprofiel!

Codarts Talentenklas

Jong circustalent kan via jeugdcircusgroepen vorm geven aan hun passie. Voor het begeleiden van getalenteerde jongeren die al op vroege leeftijd van circus hun beroep willen maken is echter tot nu toe geen traject. Er is op dit moment geen vooropleidingstraject circus in Nederland. Net zoals bij muziek, dans en turnen is het starten van de begeleiding van talent vanaf jonge leeftijd een voorwaarde voor het bereiken van een hoog internationaal niveau. Voor talenten tussen 10 en 18 jaar wil Codarts een vooropleidingstraject circus inrichten. Hierbij denkt zij aan een combinatie van deze talentenklas met aanbod van Jeugdcircussen (Rotjeknor) en de Thorbecke Performance Highschool.

Het Codarts vooropleidingstraject beslaat in de onderbouwleeftijd (tot 15 jaar) 6 uur per week en voor de bovenbouw (tot 18 jaar) 8 uur per week. Daarnaast besteden leerlingen nog 2 uur per week aan voorbereiding op podium presentaties binnen een presentatiegroep met leeftijdgenoten als onderdeel van Jeugdcircus Rotjeknor (of elders). De activiteiten vinden buitenschools plaats, doordeweeks gedeeltelijk in de avonduren en in het weekeinde overdag. In combinatie met de Thorbecke Performance Highschool kunnen daar nog meer uren aan worden toegevoegd opdat op weekbasis 10 tot 12 uur getraind kan worden.

Resultaten Codarts Talentenklas

Codarts wil in het pilotjaar 2008/2009 een start maken met de uitvoering van de talentenklas. De voorbereidingen zullen plaatsvinden in de periode tot januari 2009. We willen 1 januari 2009 starten met 4 leerlingen, aan te vullen in september met nog maats 4 leerlingen.

Het geheel dient zorgvuldig ontwikkeld te worden. Op hoog niveau trainen met kinderen is een delicaat proces. Deze kennis is gedeeltelijk aanwezig bij het docententeam van Codarts. Nog ontbrekende expertise elders zoals bij de KNGU en de havo voor Muziek en Dans moet worden vertaald naar het circus. Voor de ontwikkeling, uitvoering van de pilot en coördinatie van samenwerking wordt financiële ondersteuning in het kader van Rotterdam Circusstad gevraagd. Naar structurele financiering dient verder gezocht te worden o.a. via hiervoor bestemde landelijke fondsen binnen het Ministerie van OC&W.

Doorstroming vanuit wijkprojecten (Koud Kunstje, Cool Kunstje en Streetwise)

Voor talent van de straat worden workshops en aaneengesloten projecten georganiseerd die hen in staat moeten stellen afhankelijk van hun cognitieve kwalificaties in te stromen op mbo of hbo niveau, dan wel binnen het circus of straatcircuit emplooi te vinden.

Resultaten wijkprojecten

Zie wat hier onder ad 1 al over is gezegd. In ons vorig jaar aan U aangeboden rapport "Talent gezocht" en in het rapport van de Rotterdamse Raad voor de Cultuur wordt er op gewezen dat Rotterdam uniek is en vrij succesvol in het laten aansluiten van "straatprojecten" bij het reguliere onderwijs.

Mbo-circusopleiding tot circusinstructeur.

In het veld van circus in de vrije tijd is een groot tekort aan goed opgeleide circusinstructeurs. Binnen het Albeda College wordt het komende jaar begonnen met een keuzevak circus dat met een eerdere subsidie van JOS ontwikkeld is. Hierin worden basiscompetenties aangeleerd om als circus spelbegeleider op te treden. Deze beschikken over beperkte competenties. Het is de bedoeling dat daarnaast op mbo niveau een traject circus arts ontwikkeld wordt tot circusinstructeur als differentiatie binnen de opleiding Sport en Bewegen. Het uitstroomprofiel van deze opleiding zal gedefinieerd moeten worden en het onderwijsprogramma verder ontwikkeld. Voor degenen die daarna naar het hbo willen doorstromen zal een verkort traject geformuleerd moeten worden om het hbo diploma te kunnen behalen. Een nauwkeurige afstemming van de verschillende programma's is noodzakelijk om doorstroom van elk talent te kunnen garanderen.

Resultaten mbo-circusopleiding

Zoals gesteld bereikt Jeugdcircus Rotjeknor meer dan 15.000 kinderen op jaarbasis met binnen- en buitenschoolse activiteiten. Deze activiteiten kunnen nu niet uitgebreid worden onder andere door gebrek aan voldoende geschoold personeel. Door het onderdeel op te nemen in het aanbod van het Albeda kan daarin in de toekomst worden voorzien. In bovenstaande opzet worden de Albeda studenten opgeleid tot assistent instructeur. Codarts en Rotjeknor ondersteunen het initiatief van het Albeda College voor het uitbreiden van het aanbod van het Albeda College met een differentiatie tot volwaardig instructeur. Kwantitatieve gegevens zijn op dit moment nog prematuur. De eerste ontwikkelingen zijn ingezet en hoopgevend. Het is belangrijk dit onderdeel verder te ontwikkelen om het bereik en effect voor de Rotterdamse jeugd te kunnen vergroten.

Circus werkveldonderzoek

Via een werkveldonderzoek worden de noden uit het veld geïnventariseerd en wordt gekeken naar de mogelijkheid om via de lijnen van onderzoek de opleiding te betrekken bij de verdere professionalisering van het Circus.

Resultaten veldwerkonderzoek

In mei 2008 heeft Codarts hiertoe een eerste initiatief genomen in de vorm van een vooronderzoek. Hiertoe wordt eerst het werkveld ondervraagd in expertmeetings. De eerste sessie heeft plaatsgevonden met directies van circusondernemingen, programmeurs, impresariaten en producenten uit het veld. In oktober 2008 zal een tweede sessie plaatsvinden met kleine zelfstandigen c.q. artiesten uit de regio. Aan de hand van de bijeenkomsten zal in samenspraak met het werkveld een nadere onderzoeksvraag worden gedefinieerd en de lijnen voor onderzoek worden uitgezet. Het doel van deze verkenning is om verdere professionalisering van het veld mogelijk te maken en daar in de opleiding direct op aan te sluiten. Mogelijke resultaten van dit proces van professionalisering zijn: deskundigheidsbevordering in het werkveld, nieuwe trainingsmethoden en technieken, impulsen op het gebied van (cultureel) ondernemerschap, een verrijkt netwerk binnen de branche, een hogere graad van organisatie en efficiëntie. Voor het ten uitvoer brengen van het onderzoek zal een aanvraag worden gedaan bij het Ministerie van OC&W bij daarvoor geëigende subsidieregelingen (programma RAAK).

Stages Grafisch Lyceum & Hogeschool Rotterdam

Zowel bij het Grafisch Lyceum als bij de Hogeschool Rotterdam is een koppeling te leggen via stages met producties en circusprojecten. In het eerste geval zal dat zich richten op techniek en publiciteit. In het geval van de Hogeschool Rotterdam kan dit vorm krijgen vanuit meerdere

perspectieven: economie (Studierichting VrijeTijdsManagement), cultuur, educatie en maatschappelijke vorming (Studierichting Culturele en Maatschappelijke Vorming).

Resultaten stages hbo en mbo

Op jaarbasis zijn twee deeltijdstageplaatsen op hbo-niveau en vier kortere stages op mbo-niveau mogelijk al naar gelang de interesse en geschiktheid van de studenten. Vanaf het studiejaar 2006 verzorgde de circusopleiding twee stages voor studenten Cultureel Maatschappelijke Vorming. De genoemde stages vormen een vast onderdeel van de betreffende opleidingen.

Er zijn voorbereidende gesprekken gaande met Vrijetijdsmanagement. Met de stages op mbo-niveau is nog geen ervaring opgedaan. Hierin zal enige ontwikkeltijd worden besteed.

Bovenstaande activiteiten moeten nog verder inhoudelijk en organisatorisch doorontwikkeld worden. De pijlen in het schema in *bijlage 1* geven de doorstroommodaliteiten aan die in het Nederlandse onderwijssysteem gebruikelijk zijn.

Partners/financiers in de bovenstaande projecten zijn:

- Onderwijsinstellingen: Codarts Hogeschool voor de Kunsten, Thorbecke (LMC), Grafisch Lyceum, Albeda College, Hogeschool Rotterdam.
- Culturele instellingen: Jeugd circus Rotjeknor, Circomundo, Acrobatiek Netwerk Nederland en de VNCO.
- Rijksbijdrage: ondersteuning vanuit Raak programma Ministerie van OC&W.

Financiën doorlopende leerlijn.

De kosten in deze programmalijn zijn onder te verdelen in **ontwikkel-** en **uitvoeringskosten**. De ontwikkelkosten hebben een *incidenteel* karakter, de uitvoeringskosten zijn van *structurele* aard.

Behalve voor de talentenklas van Codarts worden deze structurele kosten voor de uitvoering gefinancierd met de (extra) rijksbijdrage van de individuele partners. Over de start van deze talentenklas neemt Codarts op termijn een "calculated risk". Codarts is in gesprek met het ministerie OC&W over het starten van talentenklassen voor de verschillende opleidingen, in nauwe samenwerking met de andere kunstvakhogescholen. Codarts verwacht bovendien een bijdrage van de ouders van de talenten te kunnen verkrijgen om de talentenklassen te kunnen financieren. Tevens wordt een incidentele bijdrage gevraagd aan JOS (€ 167.100,-) voor de kosten voor de

- Ontwikkeling van de diverse curricula
- Projectorganisatie die de start van in deze programmalijn voorkomende curriculumontwikkelingen gaat aanjagen.

Ad 3. Stadsbrede spraakmakende activiteiten voor jongeren in het kader van het jongerenjaar.

Voorgestelde activiteiten:

- a. Masterclasses & Clinics (van jong tot oud, van amateur tot professional)
- b. European Acrobatics Festival
- c. Circus Zomerfestival 2009

Masterclasses & Clinics (van jong tot oud, van amateur tot professional)

Voor de ontwikkeling van een actief circusmilieu is de ontmoeting tussen mensen die met circus bezig zijn een essentieel onderdeel. Er vinden veel activiteiten in Nederland plaats, maar er ontbreekt samenwerking en een verband. Een centrum dat als katalysator dienst kan doen zal een belangrijke stap zijn om een grote verbeteringsslag te kunnen slaan. Hierdoor zullen de aanwezige expertise, energie en middelen effectiever en efficiënter kunnen worden ingezet. Rotterdam met

een professionele opleiding binnen de stadsgrenzen is hiervoor de aangewezen plek. Codarts wil hierin een rol spelen door zijn faciliteiten en netwerk beschikbaar te maken voor anderen. We zetten onze deuren open om de ontmoeting ook echt mogelijk te maken.

Resultaten masterclasses & clinics

We willen een programma van activiteiten voor 2009 ontwikkelen in samenwerking met o.a. Jeugdcircus Rotjeknor, Circomundo (landelijke koepel jeugdcircusgroepen) en de VNCO (Vereniging van Circusondernemingen). Met deze organisaties is al eerder van gedachten gewisseld. De voorbereidingen zullen in het najaar 2008 plaatsvinden. We denken aan ten minste vijf masterclasses voor professionals en vijf clinics voor de jeugd. Deze laatste staan open voor diverse niveaus opdat het bereik zo groot mogelijk is en vinden in het weekeinde plaats. We streven naar een bereik van respectievelijk 25 en 50 deelnemers. Voor deelnemers aan eerder genoemde projecten als *Streetwise*, mbo-opleiding van het Albeda College, de Performance High School van het Thorbecke College en de Codarts talentenklas kunnen deze clinics een bijzondere ervaring worden.

European Acrobatics Festival

Een aantal jaren geleden is in Rotterdam het initiatief genomen om een landelijk acrobatiek Festival te organiseren. Hoewel het een groot succes was, is het Festival de stad uitgetrokken. Wij vinden dat het weer terug moet komen naar Rotterdam en dat de uitstraling vergroot moet worden door het een internationaal karakter te geven en (daarmee) de kwaliteit te verhogen. Daarnaast zal contact worden gezocht met de KNGU afdeling partneracrobatiek, om het voor een groter bereik aan deelnemers interessant te maken. Ook de sportsector zal zo worden betrokken bij het circus. Het Festival zal bestaan uit een aantal onderdelen waaronder masterclasses en clinics, lecture demonstrations, vrije ruimte en ontmoetingen, een open podium en presentaties. Een stad die zich Circusstad wil gaan noemen heeft een festival als dit nodig.

Resultaten European Acrobatics Festival

Beoogde datum voor het Acrobatiek Festival is het Pinksterweekeinde. Het festival voltrekt zich over totaal 3 dagen en zal naar verwachting ten minste 300 deelnemers en/of geïnteresseerden aantrekken. We hopen een 20-tal experts uit binnen- en buitenland te kunnen binden aan het festival.

Circus Zomer Festival 2009

Om het nieuwe circus voor een groter publiek een gezicht te kunnen geven is een Circusfestival van essentiële waarde. Rotterdam kan zich hiermee als Circusstad profileren. In 2009 kan in samenwerking met een podium zoals de Schouwburg Rotterdam en Rotterdam Festivals een eerste Circus (zomer)festival worden georganiseerd. In het Theater zou een exponent van het Cirque Nouveau kunnen worden geprogrammeerd. Daarnaast is het mogelijk om een tentcircus uit te nodigen om deel te nemen. In combinatie met een serie voorstellingen kunnen onderdelen van al eerder genoemde projecten plaatsvinden zoals het project *Streetwise*, Masterclasses en Clinics en andere wijkgerichte activiteiten. Ook Theater Zuidplein heeft interesse getoond.

Resultaten Circus Zomer Festival

Er zijn verkennende gesprekken gevoerd met onder andere Rotterdam Festivals. Andere partners moeten nog worden benaderd. Beoogde periode voor het Circusfestival is juni 2009. Het Festival voltrekt zich over meerdere dagen. Kwantificering van de aantallen bezoekers zijn op dit moment nog prematuur.

Partners/financiers in de bovenstaande projecten zijn:

- Onderwijsinstellingen: Codarts Hogeschool voor de Kunsten, Albeda College, Thorbecke College Rotterdam (en evt. andere LMC scholen), Hogeschool Rotterdam en Grafisch Lyceum. Beoogde partners zijn het ROC Zadkine, Havo voor Muziek & Dans en de Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie.
- Culturele instellingen: Jeugdcircus Rotjeknor, Circomundo, Acrobatiek Netwerk Nederland en de VNCO. Beoogde partners: Rotterdamse Schouwburg en Theater Zuidplein.
- Fondsen: Rotterdam Festivals, het Jongerenjaar en fondsen als NFP (Nederlands Fonds voor Podiumkunsten), VSB-fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds e.d.

Financiën stadsbrede spraakmakende activiteiten

Op uw verzoek hebben wij een ambitieus programma opgesteld voor Stadsbrede spraakmakende activiteiten.

Een deel van de financiering van de kosten komt uit recettes en de eigen bijdrage van groepen (naar schatting € 25.000,-). Daarnaast wordt financiële steun voor de uitvoering van deze activiteiten verwacht van de betreffende deelgemeenten, theater Zuidplein en de Rotterdamse Schouwburg en diverse fondsen (zoals het VSB fonds, de Stichting Doen en Joop van der Ende). Naar uw mening zouden deze activiteiten goed in het Jongerenjaar passen. Wij hebben hierover gesproken met Alize Vonk die hierover zal bemiddelen met het Jongerenjaar op basis van deze aanvraag. Voor de presentaties van de cursisten, o.a. op het *Streetwise festival* en hun deelname aan de masterclasses wordt een financiële ondersteuning gevraagd van JOS van € 66.000,-. In de eerste fase van dit project zal worden nagegaan of deze ambitieuze opzet haalbaar is. Bij de tussenrapportage zal een herziene begroting worden opgesteld en met de daarbij behorende resultaatafspraken.

5. Werkorganisatie en fasering

Indien met JOS vóór 15 september a.s. overeenstemming wordt bereikt over de gemeentelijke bijdrage kan het project starten per 1 oktober 2008. Het project eindigt op 31 december 2009.

Met alle drie projecten wordt dan per 1 oktober 2008 gestart. Er zullen drie medewerkers worden aangetrokken, vooralsnog voor de eerste fase van oktober 2008 - februari 2009. Het accent van de werkzaamheden zal liggen op kwartier maken, stimuleren, voorbereiden en afstemmen van de omschreven samenwerkverbanden en daaruit voortvloeiende activiteiten.

Voor het project Rotterdam Circusstad van Nederland wordt een projectgroep ingericht waarin de vaste partners zitting zullen hebben. Vooralsnog Codarts, Albeda, Thorbecke, Hogeschool Rotterdam, Grafisch Lyceum, St. Welzijn Feijenoord, het Jongerenmentoraat, Lokale Cultuurcentra en Circus Rotjeknor.

De eerste fase van het project leidt tot een tussenrapportage per 1 januari 2009. Deze tussenrapportage zal ook duidelijkheid moeten geven over de bijdrage van het Jongerenjaar en Rotterdam Festivals. Op basis van deze tussenrapportage kan de begroting zo nodig worden bijgesteld en kunnen de prestatieafspraken worden aangescherpt.

6. Financiën

In totaal bedragen de kosten voor dit voorstel € 746.940, -, waarvan in totaal een bijdrage nodig is van JOS van € 396.700, -. De begroting is modulair opgebouwd. Voor elk van de drie projecten is een gespecificeerde begroting gemaakt die als bijlage 2 bij dit voorstel is opgenomen. Codarts kan niet overzien hoe de onderlinge afspraken zijn die tussen de verschillende gemeentelijk diensten ten aanzien van dit project zijn gemaakt. Codarts neemt aan dat gezien het verzoek van JOS tot het maken van deze subsidieaanvraag waarin van een totaalproject werd uitgegaan JOS de coördinerende gemeentelijke dienst is.

Bijlagen:

- 1. Doorstroommogelijkheden**
- 2. Gespecificeerde begroting**
- 3. Statuten van Codarts & Uittreksel Kamer van Koophandel**
- 4. Kopie paspoort voorzitter College van Bestuur**
- 5. Overzicht van samenstelling Raad van Toezicht**

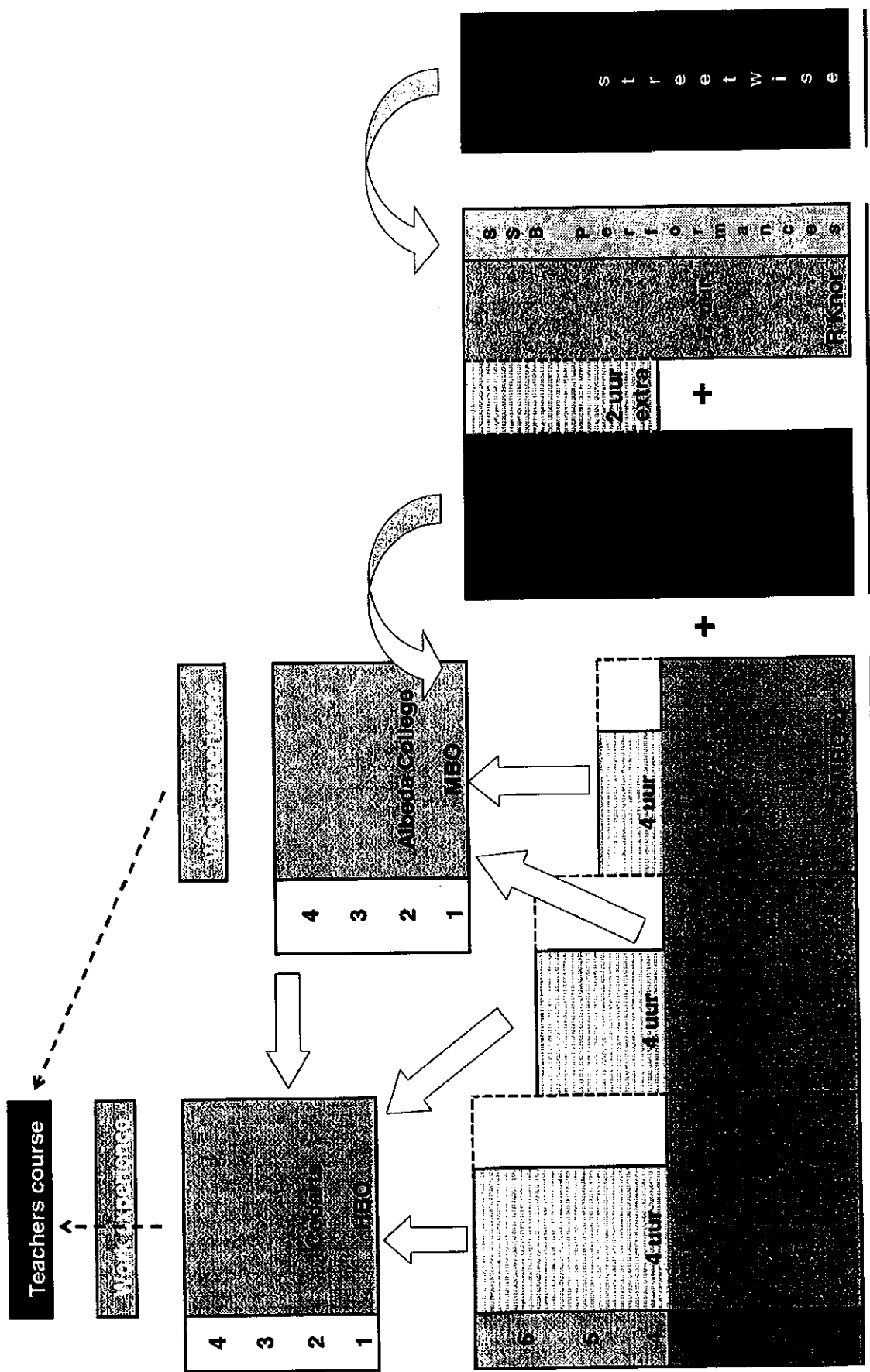
codarts

hogeschool voor de kunsten

'ROTTERDAM CIRCUSSTAD'
Bijlage 1: Doorstroommogelijkheden

Rotterdam
September 2008

Thorbecke College Performers High School

Codarts Talentenklas

R'Knor Atelier SSB

Koud Kunstje etc